

«No hi ha frau ni entitats pantalla»

La Crida a la Solidaritat ha presentat dues querelles contra el diari «El País», que ha publicat en les últimes setmanes informacions relatives a presumptes il·legalitats en el seu finançament. «No cobrem de la Generalitat», diuen, «ni hi ha frau o entitats pantalla».

F. Nicolàs

Jordi Sánchez i Carles Riera, portaveus de la Crida a la Solidaritat, anunciaven a finals de la setmana passada la presentació de dues querelles —una per injúries i una altra per calúrnies— contra el diari *El País*.

En l'origen d'aquestes accions judicials hi ha una sèrie de reportatges publicats entre la segona quinzena de maig i la primera de juny, signats pel redactor Albert Montagut, en què es difonen determinades informacions que la Crida considera lesives per a la seva imatge i reputació. Algunes de les persones i entitats implicades en presumptes irregularitats per l'autor dels escrits, com l'Associació Catalana de Vexil·lologia i l'empresa ACIS —Agència Catalana d'Intercanvis i Serveis— podrien acudir també durant aquests dies als tribunals pel mateix motiu.

D'altra banda, i precisament per causa dels continguts de les esmentades informacions, extretes d'una investigació policial feta sense mandat ju-

dicial, la Fiscalia estudia aquests dies la possibilitat d'obrir una investigació sobre els sistemes de finançament de la Crida. El departament de Treball de la Generalitat, per la seva part, inspecciona també de fa unes setmanes la possibilitat que s'hagin comès irregularitats en l'aplicació del programa de subvencions per ajut a l'ocupació de menors de vint-i-cinc anys en atur. La història, de la qual ja hi havia hagut tímid precedents, començà el passat 14 de maig.

Les acusacions

«La Crida utilitzó fondos de la Generalitat para financiar la campana contra el Rey», deia el titular de coberta. A dins, citant «fuentes oficiales»,

Albert Montagut hi explicava en un reportatge a tota plana el recorregut d'una subvenció del departament de Treball de la Generalitat, pagada el passat 5 d'abril a l'Associació Catalana de Vexil·lologia.

Segons el contingut del text, l'import d'aquesta subvenció —1.050.000 ptes.— va ser ingressat el passat 5 d'abril en un compte corrent a nom d'Anna Maria Galan, presidenta de l'ACV, que sis dies després el transferia, fragmentat, a tres altres comptes bancaris, dos d'ells de la Crida i un de

l'empresa ACIS. La coincidència en el temps amb la campanya iniciada per la Crida contra la presència del rei d'Espanya als actes oficials d'inauguració del Mil·lenari de Catalunya fa suposar a Montagut i les seves misterioses fonts una relació directa entre la campanya i els pagaments de l'ACV.

L'Associació Catalana de Vexil·lologia havia rebut la subvenció acollint-se a un programa d'ajut a

la creació d'ocupació per a joves aturats menors de 25 anys, dirigit a les entitats sense afany de lucre. A canvi, l'ACV s'havia compromès a contractar durant sis mesos tres joves per fer tasques d'«administratiu», joves que, segons el diari madrileny, en realitat no treballaven a l'associació, sinó que havien signat el contracte laboral a canvi de disposar de la Seguretat Social i, una volta acabat, de l'atur.

Segons *El País*, l'Associació Catalana de Vexil·lologia funciona com a entitat pantalla de la Crida, que es financia amb els diners d'aquestes subvencions obtingudes fraudulentament per les associacions i entitats que li són pròximes. El *Diari de Barcelona*, que s'adhereix immediatament a les tesis d'*El País*, recorda llavors el cas de l'entitat cultural «El Llamp», de Reus, segons ells implicada en un cas similar. Tots dos mitjans publiquen al llarg d'una setmana els noms de les entitats adherides a la Crida o de plantejaments nacionalistes que han cobrat durant els últims anys subvencions de la Generalitat, insinuant que poden ser també *pantalles* de l'organització creades tan sols pel seu finançament. Diaris i polítics parlen, al llarg de la cam-

Jordi Pujol i el rei Joan Carles en la commemoració del Mil·lenari.

D'«MÈNEC UMBERT»

DOMÈNEC UMBERT

Les butxaques de La Crida

Com se sustenta la Crida a la Solidaritat? ¿Quins són els seus ingressos, d'on surten i en què se'ls gasten? Segons Jordi Sánchez, portaveu d'aquesta organització, ara com ara hi ha quatre fonts bàsiques de finançament:

—Els subscriptors: Simpatitzants que paguen una quota anual mínima de 2.500 ptes per estudiants, jubilats i veterans, i de 4.000 ptes per als nous, que pot ser més alta a voluntat, i que no necessàriament són militants o simpatitzants. També hi ha les aportacions d'entitats adherides, amb una quota mínima anual de 8.000 ptes des d'aquest any. Els ingressos anuals per aquest concepte han ascendit en els últims exercicis a uns 7 milions de ptes.

—Venda de material: Samarretes, adhesius, bolígrafs, publicacions, cartells, clauers, etc, que es venen especialment en tres dates assenyalades: Sant Jordi, l'Onze de Setembre i la Diada del Pi de les Tres Branques. En conjunt, aquestes vendes poden deixar un milió de pessetes net a l'any.

—Panera de Nadal de Productes Etiquetats en Català, parades en fires, etc: La panera, que se sorteja cada Nadal, és un dels grans èxits econòmics de la Crida. L'any 1987 va deixar 3,5 milions nets. Sumant aquests diners als ingressos per venda de productes etiquetats en català en fires i ocasions especials, aquesta activitat reporta a la Crida uns 5 milions anuals.

—Comptes corrents oberts a les aportacions de simpatitzants per a sufragar campanyes concretes: donacions anònimes, etc: Quan s'inicia alguna campanya concreta, la Crida dóna a conèixer a través de la premsa el número del compte corrent on els simpatitzants poden depositar diners per ajudar a sufragar-la. L'èxit és variable, i sol donar una idea sobre l'acceptació de la campanya. Els diners reunits per a reparar les destrosses de la bomba de 1985 van ascendir a 1.400.000 ptes., la subscripció popular per pagar les despeses d'un dels últims judicis d'activistes va pujar a 800.000 ptes, i la campanya sobre l'«afar Mariscal», contra el Comitè Olímpic, proporcionà entre 300.000 i 400.000 ptes.

La Crida a la Solidaritat pot «moure», en un any, uns 30 milions de pessetes, dels quals en gasta —en els últims exercicis— al voltant de vint. Campanyes, cartells, locals i infraestructura han consumit, en aquest primer semestre de 1988, de sis a set milions de pessetes. □

Les campanyes llançades per la Crida són sufragades pels simpatitzants a través d'un compte.

panya electoral, de «doble joc» del govern convergent, que segons alguns recomana moderació de cara enfora mentre *subvenciona* d'amagat els nacionalistes radicals.

Dues entitats i les persones a elles vinculades protagonitzen, en especial, les acusacions de frau. Es tracta de l'Associació Catalana de Vexil·lologia i l'empresa ACIS, una societat anònima laboral de la qual són accionistes coneguts militants de la Crida. De la primera es diu que ha rebut fraudulentament més de quatre milions en subvencions durant els dos últims anys, que segurament han passat íntegres a la Crida, i que ha obtingut 100.000 pessetes del departament de Cultura per a un viatge de la seva presidenta, Anna Galan, a un congrés de vexil·lòlegs a San Francisco. «Unes vacances pagades», en diu algú.

L'ACIS —Agència Catalana d'Intercanvis i Serveis— apareix dies després en la polèmica, definida com a entitat «que té la Crida per finançar-se, també relacionada amb l'escàndol de les subvencions». El fet que Anna Maria Galan hi treballi com a responsable accentua de cara a la premsa les sospites sobre l'empresa. La relació amb la Generalitat que els diaris insinuen en ACIS és el fet que Anna Maria Galan hi va transferir, el dia 11

d'abril, un quart de milió de pessetes procedents de la subvenció de Treball.

Sis dies després de publicar el primer reportatge —un autèntic serial per entregues que s'ha prolongat dues setmanes—, *El País* reconeix per primera vegada que les seves informacions procedeixen d'una investigació policial, «a la qual el diari ha tingut accés», que incloïa escoltes telefòniques i vulneració del secret bancari, com també el seguiment de persones sense mandat judicial. Fins aleshores, les fonts havien estat identificades com «oficials», sense més. Els sistemes pels quals Albert Montagut accedí a documents tan reservats són encara un misteri. I els mètodes d'investigació i redacció periodística emprats al llarg del procés, sobre el qual declinà parlar la Crida quasi des del començament, resulten bastant particulars.

Una estranya escola de periodisme

«Anna Maria Galan: Sóc Albert Montagut, d'*El País*. El meu telèfon

lan perquè s'expliqués, abans de publicar el reportatge en què la presidenta de l'Associació Catalana de Vexil·lologia esdevenia protagonista. «En els casos conflictius cal escoltar o acudir sempre a les dues parts en litigi», diu el llibre d'estil d'*El País*. El que no diu és quanta estona cal dedicar a cadascuna.

El dimecres anterior, Anna Maria Galan i Albert Montagut havien parlat per primera vegada, quan el reporter demanà a la vexil·lòloga una entrevista sobre les activitats de l'ACV, «per un reportatge sobre banderes i tot això». Amb aquesta excusa, i després d'una breu conversa en què Montagut demostrà més interès per la filiació ideològica dels vexil·lòlegs que no pas per la disciplina que estudien, el fotògraf que l'acompanyava va retratar Anna Maria Galan sense que se n'adonés.

El mateix divendres, una estona després de gravar el missatge al contestador del despatx d'aquesta, Albert Montagut aconseguia localitzar-la i donar-li a conèixer els seus *descobri-*

Crida, van ser avisats per Albert Montagut la vespra de la publicació del ja cèlebre reportatge. «Vam anar a la redacció d'*El País*, on ell ens havia citat, i ens tractà molt cordialment, com si ens conegués de tota la vida, quan jo només havia parlat amb ell un parell de vegades i Jordi no l'havia vist mai. Ens va dir que tenia una informació molt greu, procedent d'una investigació policial iniciada dos mesos abans a la qual havia aconseguit accedir, i que comprometia persones i entitats relacionades amb la Crida. També ens va dir que ell no enfocava la qüestió des d'un punt de vista electoralista o polític, sinó com una investigació periodística més, i que com a periodista se sentia en l'obligació de destapar-ho. Dies després, en altres converses, reconeixeria que la hipòtesi que els fons haguessin anat dirigits a la campanya contra el rei era poc creïble, però que l'havia aprofitada per *lligar* la història. Tant ell com el director d'*El País* a Barcelona, Vidal-Folch, ens van dir que les modernes tècniques periodístiques d'investigació emprades a Europa i els EUA primen la notícia per damunt de tot, inclús de les fonts».

Per a Riera, «el més greu de tot és que han parlat en tot moment de seguretats, com si fossin fets provats i no hipòtesis, i en cap moment no han emprat les paraules *suposat* o *presumpte* a cap dels fets esmentats en els reportatges, i els han donat per certs». El gruix de les dades procedia, com ara s'ha reconegut, d'una investigació policial portada a terme sense mandat judicial, sembla que a instàncies del Govern Civil de Barcelona.

Els acusats s'expliquen

Quan el matí del dissabte 14 de maig va arribar a la seu de la Crida *El País* en què se'ls acusava d'haver finançat amb fons públics, fraudulentament, la campanya contra el rei d'Espanya, les reaccions van anar de la còlera a la hilaritat, passant per una profunda preocupació.

Hores després s'anunciava ja que pensaven querellar-se contra el diari.

Segons Anna Maria Galan, que admet haver ordenat les transferències, la subvenció aprovada per la Generalitat no es va fer efectiva en el moment promès, al desembre, i els tres treballadors afectats corrien el risc d'haver d'esperar mesos a cobrar per la seva feina. «Com que la Crida estava en un bon moment econòmic, tot just acabada la campanya de la panera de Nadal, que repor-

Un autèntic serial per entregues que s'ha prolongat dues setmanes.

és el 336.48.00. M'agradaria molt, molt, molt, que em truquessis, perquè he estat... eeh... tinc una informació que t'afecta i no voldria pas no parlar amb tu abans de publicar-la demà. Em sap bastant greu, perquè he descobert una sèrie de coses que m'agradaria comentar-te. Som a divendres, són les 7:30 de la tarda. T'he trucat a casa teva i no et trobo. Si us plau, truca'm. Estaré al diari fins a les deu».

Amb aquest missatge telefònic, gravat al contestador automàtic de l'empresa ACIS el divendres 13 de maig, el periodista Albert Montagut concedia dues hores i mitja a Anna Maria Ga-

ments: «He descobert per casualitat una cosa molt grossa, un frau molt greu que heu fet i que fins i tot podria portar-vos a la presó», assegura Anna Maria Galan que li digué el periodista. «He descobert que heu donat diners públics a la Crida, ¿què me'n dius?». «Jo li vaig dir que ho desmentia tot, que no era cert, i ell em contestà que bé, que m'ho pensés millor i que si decidia explicar-li alguna cosa encara podria trobar-lo al diari fins a les deu», recorda. «Ja eren més de les vuit. Evidentment, no li vaig trucar».

També Carles Riera i Jordi Sánchez, els dos dirigents més coneguts de la

ta molts beneficis, els vaig demanar que m'avancesin la quantitat necessària, que tornaria tan aviat com arribessin els diners de la subvenció, cosa que van aprovar». És per això que el dia 11 d'abril va retornar-los els diners que els devia, repartits en diversos comptes com ells li havien demanat, assegura.

Els tres joves contractats pels quals s'havia demanat la subvenció ja l'havien cobrada, gràcies al préstec de la Crida, com corroboren de persona i

Aquest llibre, molt car d'editar, està a punt de sortir d'impremta, i ha estat pagat també amb aportacions del Futbol Club Barcelona —250.000 ptes—, Omnium Cultural —250.000 ptes— i els Consells Populars de Cultura Catalana, entre d'altres entitats.

ACIS, societat anònima laboral

L'Agència Catalana d'Intercanvis i Serveis —ACIS— és una societat anò-

ACIS, que es planteja la seva activitat des d'una perspectiva purament comercial, ha treballat també en espanyol per a empreses catalanes i no catalanes.

Tot i no haver-se provat cap irregularitat legal, aquesta pot ser una de les entitats més perjudicades per l'escàndol organitzat per les informacions d'*El País*, que segons els seus propietaris, fa témer per la continuïtat d'alguns dels clients, «que podrien marxar espantats pel que s'ha dit de nosaltres».

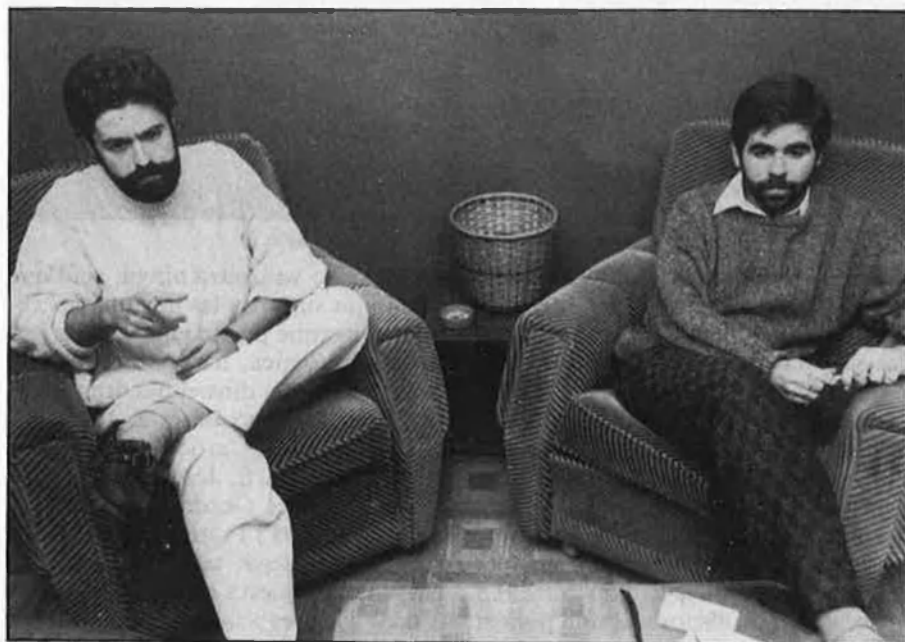
No són els propietaris d'ACIS, tanmateix, els únics espantats. També els membres de la Crida esmentats en algunes informacions per treballar en l'administració autonòmica o en entitats subvencionades temen quedar-se sense treball. «Contractar gent que en les seves hores lliures milita a la Crida pot ser perillós per a qualsevol empresa o entitat, ara que s'està fent córrer que això porta problemes», es plany Jordi Sànchez, que n'és portaveu.

La Crida, assegura, no s'ha finançat mai a compte d'entitats pantalla ni res per l'estil, «sinó que tenim els nostres propis mecanismes» (vegeu requadre adjunt). «Fa molts anys que la Generalitat no paga absolutament res, després de l'estiu en què subvencionà una campanya contra els incendis forestals, i exigeixo que es demostrin aquest tipus d'acusacions amb documents vàlids».

La Crida, que intentà sense resultats publicar una rèplica a *El País*, considera que aquestes informacions —que assegura inexactes— palesen una clara intenció de criminalitzar-la «en un moment que es consolidava com a organització independentista alternativa i amb possibilitats de futur», i atribueix el fet que les fonts siguin policials a una conxorxa entre *El País*, la policia espanyola i Govern Civil, que ordenà la investigació, per desprestigiar-la.

«Criminalitzar-la, personificant en alguns dirigents que es vol fer aparèixer com *xoriços*, i erosionar la seva imatge ha estat l'objectiu d'aquestes informacions periodístiques», afegeix Carles Riera, «al temps que s'espanta persones i entitats perquè no s'hi acostin i es vol erosionar, amb motius electorals, el govern de Convergència, que dit sigui de pas cada vegada està més enfrontat a la Crida, contra el qual es vol fer creure des d'alguns àmbits que silencien la nostra posició esquerrana».

Els tribunals, emplaçats ara des d'una i altra banda, tindran l'última paraula. □

Jordi Sànchez i Carles Riera.

per escrit, tot just abans de Nadal. August Torrens, Maria Carme Ballín i Maria Jesús Noailles, sí que van treballar i treballen encara per l'ACV, una entitat fundada fa set anys, que té una trentena de socis i que s'ha guanyat, al llarg d'aquest temps, un meregut prestigi internacional. Ser qualificada d'entitat *pantalla*, existent en funció de les necessitats econòmiques de la Crida, és potser el que més ha ofès en tota aquesta història l'Associació Catalana de Vexil·lologia, ben coneguda per les desenes d'ajuntaments catalans —alguns tan importants com els de Figueres o Sant Boi, i de tots els colors polítics— els quals ha assessorat en aquests últims anys sobre el disseny de les banderes locals.

La més recent aportació de l'ACV a la Crida, i la més forta de totes, ha estat el quart de milió concedit per ajudar a l'edició del llibre *El català, llengua d'Europa*, amb text d'Antoni Badia i Margarit, que s'entregarà el pròxim mes d'octubre a tots els parlamentaris europeus, a Estrasburg.

nima laboral dedicada a les relacions públiques i l'assessorament d'empreses, de la qual són accionistes alguns dels més coneguts dirigents de la Crida. Tot i treballar sovint per aquesta entitat sense passar factura, ACIS —una de les responsables de la qual és Anna Maria Galan, que s'hi dedica professionalment com a tècnica en Relacions Públiques, malgrat no ser-ne propietària en absolut, com publicà erròniament *El País*— ha assessorat institucions públiques i privades, cobrant com una empresa qualsevol que du a terme una tasca professional.

Amb una cartera de vint clients fixos, majoritàriament empreses privades —algunes de les quals són importants i conegudes— ACIS ha tingut també relacions professionals amb entitats públiques, especialment ajuntaments, si bé mai no ha treballat, contra el que s'ha dit, per a la Generalitat de Catalunya, «malgrat que ho hem intentat en diverses ocasions», asseguren els seus directius. Sí que ha treballat per a alguns ajuntaments socialistes, com el de Sant Sadurní d'Anoia,